

Kuopion vanhusneuvoston aloite / Läsnäolo- ja puheoikeus lautakuntien kokouksissa

Hallintojohtaja Heikki Vienola
KaupunginkansliaVanhusneuvoston aloite/esitys

Kuopion vanhusneuvosto on kokouksessaan 27.1.2022 päättänyt esittää, että kaupunginhallitus myöntäisi vanhusneuvostolle luvan nimetä yhden jäsenen eri lautakuntien kokouksiin puhe- ja läsnäolo-oikeudella.

Vanhusneuvosto pitää tekemässään esityksessä tärkeänä, että neuvoston edustaja olisi kuulemassa ennen päätösten tekoa suunnitteilla olevista ikäihmisiä koskevista asioista ja palveluista. Näitä palveluita ovat esityksen mukaan muun muassa vanhusten hoito, kotipalvelu, vanhuspsykiatrian palvelut, virikkeellinen virkistystoiminta arjessa ja muut vanhuksia koskevat palvelut sekä asuinolosuhteet. Osallistuminen lautakuntien kokouksiin tulisi toteuttaa esityksen mukaan yhdenvertaisesti nuorisovaltuuston jäsenen kanssa. Vanhusneuvosto aloite on liitteenä.

Vastaus aloitteeseen/esitykseen

Vanhuspalvelulain (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 28.12.2012/980) 11 §:n mukaan vanhusneuvosto on otettava mukaan lain 5 §:ssä tarkoitetun suunnitelman valmisteluun ja 6 §:ssä tarkoitettuun arviointiin. Lain 5 §:n mukaan kunnan on laadittava suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi (§:ssä määritellään tarkemmin suunnitelman sisältö). Lain 6 §:n mukaan kunnan on järjestettävä ikääntyneen väestön sosiaalipalvelut sisällöltään, laadultaan ja laajuudeltaan sellaisina kuin kunnan ikääntyneen väestön hyvinvointi, sosiaalinen turvallisuus ja toimintakyky edellyttävät. Palvelut on järjestettävä niin, että ne ovat kunnan ikääntyneen väestön saatavissa yhdenvertaisesti.

Kuntalain 27 §:n mukaan ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava vanhusneuvosto ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Vanhusneuvosto voi olla useamman kunnan yhteinen.

Lain 27 §:n mukaan vanhusneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden,

elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

Kaupungin hallintosäännön 136 §:n mukaan kaupungin toimielimien (mm. lautakunnat) kokouksissa on jäsenten ja esittelijän lisäksi läsnäolo- ja puheoikeus kaupunginhallituksen puheenjohtajalla, kaupunginjohtajalla ja kaupunginhallituksen määräämällä edustajalla. Hallintosäännön mukaan ao. toimielin päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.

Kaupungin toimielimillä on myös mahdollisuus kuulla kokouksissaan yksittäisissä asioissa eri asiantuntijoita (esim. vanhusneuvoston edustajaa).

Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 21.2.2022 myöntää nuorisovaltuuston puheenjohtajalle tai hänen estyneenä ollessa nuorisovaltuuston varapuheenjohtajalle läsnäolo- ja puheoikeuden valtuuston kokouksiin. Nuorisovaltuuston edustajilla on ollut jo aiemmin Kuopiossa puhe- ja läsnäolo-oikeus hyvinvoinnin edistämisen lautakunnassa, kasvun- ja oppimisen lautakunnassa sekä kaupunkirakennelautakunnassa.

Kuntaliiton hallintosääntömallissa perustellaan nuorisovaltuuston edustajan läsnäolo- ja puheoikeutta valtuuston kokouksissa sillä, että alle 18-vuotiaille ei ole äänioikeutta kuntavaaleissa eikä vaalikelpoisuutta, eivätkä he siten voi äänestää oman ikäryhmänsä edustajaa valtuustoon.

Läsnäolo- ja puheoikeuden myöntämisessä vanhusneuvoston edustajalle (kuten myös vammaisneuvostonkin) lautakuntien kokouksiin voidaan katsoa olevan kyse erilaisesta asetelmasta kuin nuorisovaltuuston edustajien kohdalla. Vanhusneuvosto edustaa väestöryhmää, jolla on mahdollisuus saada omia edustajiaan kaupungin eri toimielimiin kuntavaalien kautta toisin kuin nuorisovaltuuston edustamalla väestöryhmällä.

Vaikutusten arviointi

-

Viiteaineisto

21 7092/2021 Ote Kuopion vanhusneuvoston pöytäkirjasta 27.1.2022 § 10

Valmistelija

Heikki Vienola

puh. +358 44 718 2021

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Jarmo Pirhonen

Kaupunginhallitus

1. päättää antaa asiassa vanhusneuvostolle oheisen vastauksen.
2. lähettää päätöksen tiedoksi kaupungin toimielimille ja muistuttaa samalla vaikuttamistoimielimiä (vanhusneuvosto, vammaisneuvosto ja nuorisovaltuusto) koskevien velvoitteiden huomioimisesta päätöksenteon valmistelussa. Lisäksi kaupunginhallitus muistuttaa toimielimiä myös asiantuntijakuulemisen mahdollisuudesta ennen päätösten tekemistä.

Päätös

Merkittiin, että jäsen Pekka Niiranen poistui kokouksesta asiakohdan käsittelyn aikana.

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan tekemän päätösehdotuksen.